

Herra ministeri, arvoisat juhlavieraat,

Vietämme lastentarhanopettajakoulutuksen juhlaviikkoa. Viikko on tarjonnut runsaasti tapahtumia: ne alkoivat maanantaina lastentarhanopettajakoulutuksen avoimella päivällä Siltavuorenpenkereellä ja ovat jatkuneet pitkin viikkoa Helsingin, Espoon ja Vantaan päiväkodeissa.

Nyt on palattu yliopistoon ja vietetään viikon päätapahtumaa täällä yliopiston päärakennuksessa ja sen arvokkaassa juhlasalissa, jota ministeri Gustafssonkin jo ennätti kehuaan. Niille nuorille ja lapsille, joiden kulttuuriesityksiä tänään ehkä kuvataan tässä etualalla, haluan kertoa, että arvokkaat rintakuvat takanani esittävät Ruotsin kuningatar Kristiinaa, joka perusti yliopiston vuonna 1640, sekä keisari Aleksanteri I:ä, joka siirsi yliopiston Helsinkiin sen jälkeen kun Helsingistä oli tullut suuriruhtinaskunnan pääkaupunki.

120 vuotta on pitkä aika. Siinä on muuttunut niin yhteiskunta kuin yliopistokin.

Lastentarhanopettajakoulutus jos mikä kuuluu yliopiston niihin koulutusaloihin, jotka palvelevat yhteiskuntaa ja joiden vaikutus on poikkeuksellisen merkittävä. Korkeatasoinen varhaiskasvatus, alkuun leikkikoulut ja lastentarhat, on osaltaan toiminut naisten työelämän mahdollistajana, mutta vuosikymmenten saatossa se on muuttunut yhä kokonaisvaltaisemmaksi keinoksi tukea lapsia, äitejä ja perheitä.

Tästä pitkästä taipaleesta, sen merkittävimmistä tapahtumista tulemme kuulemaan tänään tilaisuutemme juhlaesitelmässä. Itse nostaisin esiin kaksi merkittävää virstanpylvästä: Yksi niistä on epäilemättä päivähoitolain uudistus vuodelta 1973, jolloin lastentarhat muuttuivat päiväkodeiksi ja varhaiskasvatus ammattimaistui. Toinen on tietysti lastentarhanopettajakoulutuksen siirtyminen yliopistoihin vuonna 1995.

Lastentarhanopettaja Jerkka Laakkonen sanoi maanantaina YLE:n aamu-tv:ssä, että yliopistokoulutus, jonka hän pääsi suorittamaan ensimmäisten joukossa Helsingin yliopistossa 1990-luvulla, oli sen ajan opiskelijoille "iso juttu". Se merkitsi akateemista ympäristöä, johon liittyi varhaiskasvatuksen tutkimus, mutta joka samalla kantoi pitkän perinteensä parhaita puolia kuten taito- ja taideaineiden merkittävää osuutta koulutuksessa.

Lastentarhanopettajakoulutus on löytänyt nopeasti oman paikkansa yliopistossa muun akateemisen koulutuksen yhteydessä. Varhaiskasvatuksen tutkimukseen perustuva opetus on tänään meille jo itsestään selvää. Se on osa yliopistollista, kokonaisvaltaiseen kasvatukseen johtavaa asiantuntijuutta ja koulutusjatkumoa, joka ulottuu varhaiskasvatuksesta luokanopettajakoulutuksen ja aineenopettajien pedagogisen koulutuksen kautta aina aikuiskasvatukseen ja yliopistopedagogiikkaan saakka.

Varhaiskasvatus kuuluu tänään itsestään selvästi kaikille. Yhteiskunnan monimuotoistuesssa ja sosiaalisten haasteiden keskellä se on tärkeä tekijä kansalaisten ja kansakunnan hyvinvoinnin edistäjänä ja muodostaa yhteiskunnassamme laadukkaan kasvatustutkimuksen kivijalan. "Satsaus varhaiskasvatukseen on satsaus tulevaisuuteen", sanotaan; tämä ei ole klisee vaan on nimenomaan merkittävää, että lastentarhanopettajan koulutus, koulutuksessa annettava yliopistollinen opetus ja siihen liittyvä tutkimus tuottavat molemmat korkeinta pääomaa hyvän tulevaisuuden saavuttamiseksi.

Ulla-Maija Forsberg, 1. Vararehtori
Helsingin Yliopisto